

Obrona Cywilna

Obrona Cywilna w Polsce stanowi system, którego celem jest ochrona ludności, zakładów pracy i urzędzeń użyteczności publicznej, dóbr kultury, ratowanie i udzielanie pomocy poszkodowanym w czasie wojny oraz współdziałanie w zwalczaniu skutków klęsk żywiołowych i katastrof. Ponadto, w zakresie obowiązków Obrony Cywilnej leży organizowanie zajęć z zakresu przysposobienia obronnego dla uczniów i studentów. Szefowie Obrony Cywilnej na poziomie gminy, powiatu i województwa opracowują i opiniują tzw. plany obrony cywilnej, które są najważniejszą instrukcją dla władz cywilnych w przypadku wystąpienia zagrożenia dla ludności.

Podstawy prawne funkcjonowania OC w Rzeczypospolitej Polskiej.

Podstawowe zasady organizacji i funkcjonowania Obrony Cywilnej określa międzynarodowe prawo wojenne, zwłaszcza Protokół dodatkowy I z 1977 r. do Konwencji Genewskich z 1949 r. o ochronie ofiar międzynarodowych konfliktów zbrojnych, ratyfikowany przez Polskę dopiero 19 września 1991 r. jako 110 państwo, mimo że była jego współautorem i współinicjatorem. W Polsce zasady funkcjonowania obrony cywilnej określa ustawa z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej oraz akty wykonawcze do niej.

Struktura i organizacja Obrony Cywilnej w Polsce

Centralnym organem administracji rządowej w sprawach obrony cywilnej jest Szef Obrony Cywilnej Kraju. Szefa Obrony Cywilnej Kraju powołuje Prezes Rady Ministrów na wniosek ministra właściwego do spraw wewnętrznych. Szef Obrony Cywilnej Kraju podlega ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych.

Terenowymi organami Obrony Cywilnej są wojewodowie, starostowie, wójtowie lub burmistrzowie (prezydenci miast). Do zakresu działania Szefów Obrony Cywilnej województw, powiatów i gmin należy kierowanie oraz koordynowanie przygotowań i realizacji przedsięwzięć obrony cywilnej przez instytucje państwowe, przedsiębiorców i inne

jednostki organizacyjne oraz organizacje społeczne działające na ich terenie.

Podstawowymi jednostkami organizacyjnymi przeznaczonymi do wykonywania zadań Obrony Cywilnej są formacje obrony cywilnej. Formacje tworzą w drodze rozporządzenia ministrowie, a wojewodowie, starostowie, wójtowie lub burmistrzowie (prezydenci miast) – w drodze zarządzenia, uwzględniając w szczególności: skalę występujących zagrożeń, rodzaj formacji, ich przeznaczenie oraz stan osobowy i organizację wewnętrzną. Formacje Obrony Cywilnej mogą tworzyć także pracodawcy.

Główne cele zadania OC w czasie pokoju i w okresie wojny.

Zadania Obrony Cywilnej w czasie pokoju:

- planowanie przedsięwzięć w zakresie ochrony przed skutkami działań zbrojnych zarówno ludności, jak i zakładów pracy i urzędów użyteczności publicznej oraz dóbr kultury,
- działalność szkoleniowa i upowszechniająca tematykę z zakresu obrony cywilnej, w zakładach pracy i szkołach,
- przygotowanie społeczeństwa do powszechnej samoobrony,
- wykrywanie zagrożeń i stwarzanie warunków do ostrzegania i alarmowania ludności,
- przygotowanie schronów i ukryć dla ludności oraz utrzymanie ich w gotowości do użycia,
- gromadzenie i przechowywanie indywidualnych środków ochronnych dla formacji obrony cywilnej i ludności,
- wyposażenie formacji obrony cywilnej w specjalistyczny sprzęt ratowniczy, przyrządy i aparaturę do wykrywania różnego rodzaju zagrożeń,
- współdziałanie w zwalczaniu klęsk żywiołowych i zagrożeń środowiska, oraz usuwanie ich skutków.

Zadania Obrony Cywilnej w czasie wojny:

- organizacja ewakuacji ludności, zaciemnianie i wygaszanie oświetlenia,
- organizacja i prowadzenie akcji ratunkowych, udzielanie pomocy medycznej poszkodowanym,
- organizacja pomieszczeń i zaopatrzenie dla poszkodowanej ludności,

- doraźne przywracanie działania niezbędnych służb użyteczności publicznej, w tym pomoc w budowie i odbudowie awaryjnych ujęć wody pitnej,
- zaopatrywanie ludności w sprzęt i środki ochrony indywidualnej,
- prowadzenie likwidacji skażeń i zakażeń,
- pomoc w ratowaniu żywności i innych dóbr niezbędnych do przetrwania,
- udzielanie doraźnej pomocy w pochówku zmarłych.